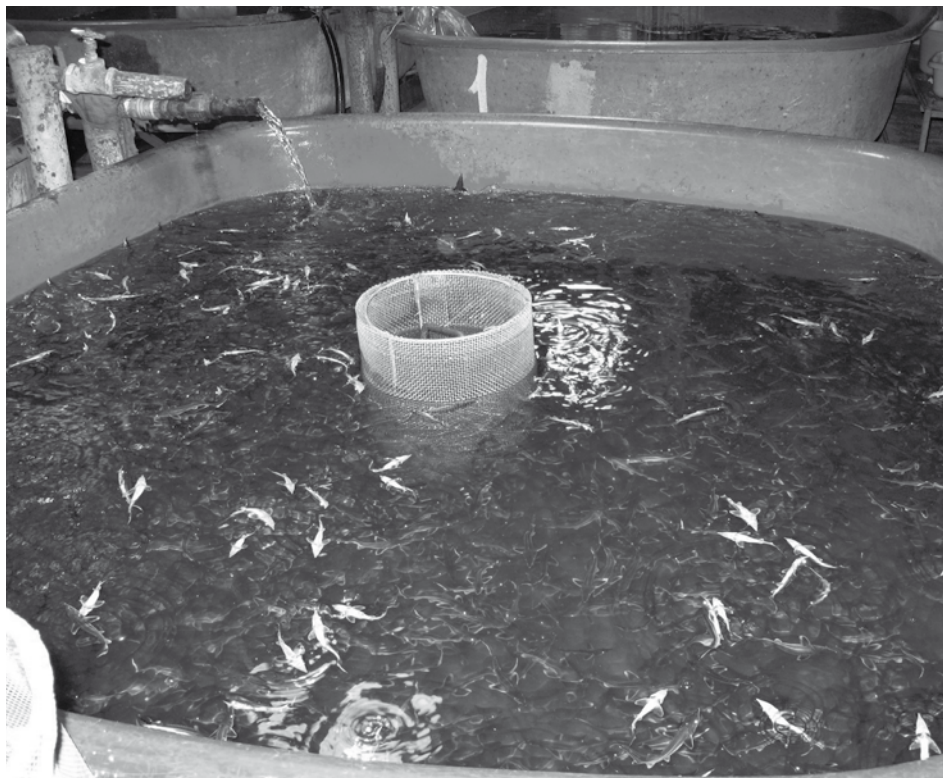

Aquacultuur in Rusland: steur

Door Bart Hillen, Techkorm Russia. Email: Bart.hillen@Skretting.com

Voor aquacultuur is Rusland een land met zeer goede mogelijkheden. Er is heel veel ruimte, water, (fossiele) energie en geld en de Russen zelf zijn gek op vis. Vanuit zijn nieuwe standplaats zal Bart Hillen in AQUAcultuur verslag doen van interessante viskwekerijen en ontwikkelingen in de Russische visteeltsector. Hieronder zijn indrukken van enkele Russische steurkwekerijen.

Pootvisjes van de Russische steur

Rusland staat de laatste jaren in de belangstelling van vele Westerse bedrijven uit allerlei sectoren wegens de gigantische markt die zich daar openbaart. Het land heeft zich nooit erg bemoeid met het Westen, deze grootmacht regelde zijn eigen zaken. Daardoor heeft de economie daar als het ware liggen slapen terwijl die in het Westen floreerde. Vooral het afgelopen decennium werd Rusland echter toegankelijker voor invloeden van buitenaf en daardoor is de economie in een stroomversnelling aan het komen. Allerlei sectoren willen profiteren van deze mogelijkheden.

Ik ben, na in januari afgestudeerd te zijn, gaan werken in Rusland als product manager voor Trouw Nutrition. Trouw Nutrition wil – naast varkens- en kippenvoerders – ook voet aan de grond krijgen in de verkoop van visvoer in Rusland. Het bedrijf is hiervoor een joint venture aan gegaan met een Rus-

Warm gerookte steur

sisch bedrijf dat diervoeders verkoopt, ZAO Hifeed. Onder de naam Techkorm worden nu diervoeders verkocht, waaronder visvoer van Skretting. Mijn rol is het verlenen van technische ondersteuning bij de verkoop van visvoer aan de viskwekerijen en aldoende een relatie op te bouwen met de klant. In de praktijk moet ik dus met de verkopers héél Rusland rondreizen om een bezoek te brengen aan al die bedrijven

Nu is de technologie in Rusland nog lang zo ver niet als wij in het Westen gewend zijn. Visteelt is een jongere sector en de voorschriften voor wat betreft milieu en voedselveiligheid zijn (nog) een stuk ruimer dan in West Europa. Daarom is het misschien interessant om een beeld te schetsen hoe zij daar werken door regelmatig een bedrijf te bespreken.

Zowel de waterinlaat voor de jonge vis als voor de oudere dieren zitten onder de kalk en algen

Steurkwekerij 1

Begin juli bracht ik een bezoek aan twee kleinschalige steurkwekerijen in de omgeving van Moskou. Het eerste bedrijf kweekt in een oude chemische fabriek steur op tot 2 jaar en rookte daarna zelf de vis. De steuren worden alleen ontdaan van hun ingewanden en in z'n geheel gerookt. Dat is al meteen het eindproduct zoals het in de koeling van de supermarkt ligt. De vissen wegen dan ongeveer 3 kg per stuk (foto 2).

Dit bedrijf heeft een jaarlijkse productie van 100 ton steur. Het betreft de Russische en Spitsnuitsteur.

Steurkwekerij 2

Het tweede bedrijf is van een heel andere aard. De overheid geeft dit bedrijf subsidie voor het kweken van fingerlings voor het uitzetten in de rivier om de wilde populatie te ontlasten. Hier zijn dus alleen fingerlings en de ouderdieren van diverse steursoorten waaronder Siberische steur, Sterlet en Beluga. De medewerkers strijken zelf de vrouwelijke dieren af na een kleine incisie aan het einde van het oviduct en mengen de eitjes met de hom in een grote schaal. Daarna worden de bevruchte eitjes in een incubator geplaatst. Na ongeveer 10 dagen komen de eitjes uit en worden de visjes verplaatst naar grote bakken (zie foto 1). Bij een grootte van ongeveer 15-20 cm worden de vissen in de rivier vrijgelaten.

Beide bedrijven hebben een watertoevoer van een energiecentrale en kunnen hierdoor het hele jaar rond produceren. Het water stroomt na gebruik in een nabij gelegen riviertje. Omdat het water warmer is dan het rivierwater blijft het tijdelijk in een meertje staan om af te koelen waarna het door de rivier wordt afgevoerd.

Gezondheidsproblemen

Beide bedrijven hadden last van ziektes. Het voornaamste probleem is dat jonge

vis soms onderste boven gaat zwemmen om een paar drijvende korrels te pakken. Hierbij krijgt de vis lucht binnen die in de darmen blijft zitten en de balans tijdens het zwemmen verstoort. Het is dus erg belangrijk dat 100% van het steurvoer zinkt. Ook waren er een aantal bacteriële problemen. De oorzaak was meteen duidelijk, namelijk gebrekkige hygiëne en ontsmetting van de bakken en omgeving. In de voormalige chemische fabriek waren de bakken 4 meter diep en werden ze maar 1 keer per jaar schoongemaakt. Van het overheidsbedrijf was de algemene indruk erg oud en vies (foto 3 en 4).

Deze bedrijven zijn maar heel klein maar ik verwacht dat veel bedrijven in Rusland de zelfde indruk zullen maken. De aquacultuur staat nog maar in de kinderschoenen omdat heel lang de binnenvisserij voldoende vis op de markt bracht. Bovendien zijn de werkomstandigheden op de bedrijven slecht. De mensen die er werken krijgen een laag salaris en moeten lange dagen maken. Dit werkt erg demotiverend. Rusland heeft zelf behoorlijke experts op aquacultuur gebied, knappe koppen zo gezegd, maar die richten zich meer op het schrijven van artikelen of experimenteren op kleine bedrijfjes. Ze zouden echter veel meer kunnen betekenen voor de grote bedrijven. De twee bedrijven die ik hier beschreven heb zouden in potentie een veel hogere productie kunnen hebben, maar het ontbreekt hen aan kennis en progressief denken. En de ouderwetse eigenaren hebben simpelweg niet het vertrouwen in de Russische experts om er een grote som geld voor neer te tellen. Er valt dus nog heel veel te verbeteren en te groeien.